

Реалізація зазначених заходів збільшить можливості аграрних підприємств у забезпеченні інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва та створенні у галузі сучасних високо техніко-технологічно оснащених робочих місць для сільського населення. Це сприятиме підвищенню престижності сільської праці та образу життя, зростанню трудової зайнятості селян, послабленню проблеми їх безробіття, вирішенню інших численних проблем соціально-економічного характеру. Урешті-решт, відродженню та збереженню самого українського села, що завжди було і залишається носієм національних культурних традицій.

### **Список літератури**

1. Пасхавер Б.Й., Молдован Л.В., Шубравська О.В. Основні проблеми розвитку сільськогосподарського виробництва / Б.Й. Пасхавер, Л.В. Молдован, О.В. Шубравська // Економіка АПК. — 2012. — № 9. — С. 3—9.
2. Черняков Б.А. Современные факторы модернизации аграрного сектора США / Черняков Б.А. // США, Канада. Экономика, политика, культура. — 2012. — №11. — С. 83—102.

УДК 330.340

**В. В. Мельник,**

здобувач кафедри політекономії  
обліково-економічних факультетів,  
ДВНЗ «Київський національний економічний  
університет імені Вадима Гетьмана»

### **ПРОБЛЕМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУТІВ РОЗПОДІЛУ В ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ**

Події останніх років, зокрема, формування первинних імпульсів кількох останніх глобальних криз саме в сфері фінансових механізмів, примушує звернути увагу на недосконалість сучасних фінансових інститутів розподілу. Дії, що дозволяють зробити діяльність у сфері розподілу прибутковою, поширено ведуть до порушення умов макроекономічної стабільності, загострення соціальних конфліктів і створення «спекулятивних шумів», що не допомагають, а перешкоджають виявляти пріоритетні напрями руху ресурсів, відповідні реальним потребам суспільства (див., наприклад [1, 2]).

Проблеми, що супроводжують формування системи фінансових інститутів розподілу були в центрі уваги науковців ще з часів становлення індустріальної економіки. Зокрема, ще Т. Веблен писав про «дихотомію між бізнесом та індустрією» наполягаючи, що правила поведінки й цінності, що формуються в середовищі фінансових установ, суперечать принципам нарощування виробничої ефективності, провідниками яких є працівники індустріального сектору [3]. Дж. Гелбрейт звертав увагу, що інтереси фінансових структур здебільшого суперечать інтересам більшості суспільства, а найкращі макроекономічні й інституціональні умови для діяльності фінансових установ абсолютно неприйнятні для розвитку матеріального виробництва і зростання добробуту широких верств населення [4]. Зокрема, Дж. Коммонс відзначав, що: «Два різновиди бізнесу на товарному і грошовому ринках відповідають двом шляхам збагачення або одержання прибутків у бізнесі. Перший полягає у збільшенні кількості продукції або зниженні витатків без підвищення цін, другий — у підвищенні цін без зростання обсягів випуску» [5];

У цьому сенсі показово, що роки занепаду реального сектору вітчизняної економіки стали, водночас, періодом швидкого розвитку банківської системи, накопичення фінансового капіталу, розширення зайнятості в фінансовому секторі економіки.

Водночас, раціоналізація фінансових механізмів розподілу в ХХ ст. перетворюється на провідне джерело резервів пришвидшення темпів економічного зростання, дає найдієвіші важелі виконання урядових завдань регулятивної політики. Провідні за рівнем економічного розвитку країни виходять у ХХ ст. на той етап розвитку, коли і наявні запаси матеріальних ресурсів, і завдання примноження їх обсягів втрачають значення вирішального обмеження темпів економічного зростання: проблема трансформується від «нестачі ресурсів» до «нерациональне їх розміщення». Тому здатність фінансів гнучко трансформувати і проводити алокацію ресурсів відповідно до динамічно змінюваних вимог ринкової кон'юнктури значною мірою визначає кінцеві результати функціонування господарської системи. Саме досконалість фінансових механізмів стає вирішальною ознакою конкурентоздатності національних економічних систем, дозволяє країні оптимізувати наслідки своєї участі в міжнародному поділі праці, а з кінця ХХ ст. — з максимальною вигодою адаптуватись до умов глобалізації економічного життя [6].

Прикладом такого значення фінансових механізмів розподілу в сучасному світі може бути вітчизняна економіка, яка протягом усього періоду незалежності потерпає від нестачі інвестицій.

Водночас, обсяги заощаджень населення, що не акумульовані національною фінансовою системою за оцінками експертів на початок останнього докризового 2008 р. перевищували обсяги іноземних інвестицій в Україну за весь період незалежності, а більше половини іноземних інвестицій, що спрямовуються в українську економіку є поверненням раніше вивезеного в сферу більш сприятливого податкового і фінансового регулювання капіталу вітчизняного походження (тобто вартості, створеної і капіталізованої в економіці України) [7]. Таким чином, нестача матеріальних чи людських ресурсів обмежує можливості економічного зростання на Україні, а недоліки фінансової системи, що не здатна забезпечити оптимальні (відповідні вимогам розвитку національного виробництва) пропорції розподілу суспільного продукту і національного доходу. Зокрема, не вирішуються завдання фінансування інноваційної діяльності, проектів з розвитку виробничої й транспортної інфраструктури, розвитку підприємств з тривалим виробничим циклом, тощо. Неприйнятний з огляду на суспільні завдання розвитку стан вирішення таких завдань свідчить, що фінансові механізми розподілу відстали в своєму розвитку від вимог суспільства і ефективний розподіл ресурсів за сферами їх застосування не відбувається.

Тому в контексті макроекономічного аспекту дослідження відносин розподілу, формулюється низка якісно нових вимог суспільства до цих відносин. Зокрема, їх здатність підпорядкувати функціонування фінансової розподільчої і перерозподільчої інфраструктури вимогам і пріоритетам суспільного розвитку, забезпечити розв'язання суперечностей між інтересами фінансового і реального секторів економіки, узгодження моделей поведінки, вигідних з огляду на приватні інтереси особи чи підприємства із доцільними з точки зору макроекономічних наслідків індивідуальних рішень у царині розподілу доходів на витрати та заощадження, а заощаджень — за напрямками інвестування.

### **Список літератури**

1. Раух Дж.Е., Джеральд М. М., Філіпенко А. Основні проблеми економіки розвитку. — К.: Либідь, 2003. — 688 с.
2. Левина И.Г. Природа финансового сектора и спекулятивных пузырей в современном мире / И.Г. Левина // Экономическая теория в XXI веке. — 6 (13): Деньги / Под. ред. Ю.М. Осипова, Е.С. Зотовой. — М.: ТЕИС, 2007.
3. Веблен Т.В. Теория праздного класса /Мировая экономическая мысль. Сквозь призму веков. В 5 Т. / Сопред. научно-ред. совета

Г.Г. Фетисов, А.Г. Худокормов, Т.Ш. Эпоха социальных переломов / Отв. ред. А.Г. Худокормов. — М.: Мысль, 2005. — 896 с.

4. *Дж.К. Гэлбрейт* Экономическая теория и цели общества /электронный ресурс: [http://gallery.economicus.ru/cgi-bin/frame\\_right\\_newlife.pl?type=in&links=./in/galbraith/works/galbraith\\_w1.txt&img=bio\\_s\\_mall.gif&name=galbraith](http://gallery.economicus.ru/cgi-bin/frame_right_newlife.pl?type=in&links=./in/galbraith/works/galbraith_w1.txt&img=bio_s_mall.gif&name=galbraith)

5. *John Rogers Commons* Legal Foundations of Capitalism: електронне джерело, режим доступу: [http://books.google.com.ua/books?id=nxL1kVfDETQC&printsec=frontcover&hl=ru&source=gbs\\_ge\\_summary\\_r&cad=0#v=onepage1\\_11](http://books.google.com.ua/books?id=nxL1kVfDETQC&printsec=frontcover&hl=ru&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage1_11)

6. *Лукьяненко Д.* Глобальное экономическое развитие: тенденции асимметрии, регулирование / Лукьяненко Д., Колесов В., Колот А., Столярчук Я. и др.: монография. Под научной редакцией профессоров Д. Лукьяненко, А. Поручника, В. Колесова. — К., 2013. — 586 с.

7. *Резнікова Н.* Сучасна фінансова криза в деструктивних вимірах інвестиційного прагматизму / Н. Резнікова, М. Відякіна // Вісник НБУ. — 2010. — Трав. — С. 25.

УДК 336.71

**О. В. Мельниченко,**

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,  
Університет банківської справи  
Національного банку України (м. Київ)

## **АНАЛІЗ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ У БАНКАХ**

Із підвищенням уваги науковців до функціонування систем електронних грошей, до їх обігу та використання під час розрахунків з продавцями, із розвитком їх як сучасного платіжного засобу за участю банків, платіжних систем і широких верств населення значної актуальності набуває питання економічного аналізу електронних грошей та операцій з ними.

У сучасній науковій літературі присвячено багато публікацій ліквідності банків, аналізу їх діяльності за окремими напрямками. Однак економічному аналізу електронних грошей у банках увага на даному етапі їх розвитку не приділялась. Ми вважаємо, що електронні гроші як складова грошових коштів, що перебувають в обігу в межах банківської системи, потребують детального вивчення як специфічних об'єкт дослідження.

До оцінки роботи банків — емітентів електронних грошей слід, на нашу думку, підходити системно і комплексно, а оцінювати їх діяльність варто у першу чергу за такими напрямками: